

Een preek van J.C. Philpot: Balsem in Gilead

uitgesproken in Londen op dinsdagavond 27 juli 1852

Is er geen balsem in Gilead? Is er geen Heelmeester aldaar? Want waarom is de gezondheid der dochter mijns volks niet gerezen? Jer. 8 :22.

Veel omvattende vragen! — vragen, door de profeet onder zeer bijzondere en pijnlijke gewaarwordingen gedaan. Wat lezen wij in het voorgaande vers? — ‘Ik ben gebroken van wege de breuk der dochter mijns volks; ik ga in het zwart, ontzetting heeft mij aangegrepen.’ Waaruit ontstonden deze krampachtige pijnen, die diepe en hooggaande ontzetting, die zo krachtig werkten in het gemoed des Profeten, dat zijne leden verwrongen en zijn aangezicht misvormd en zwart schenen? Waarom was hij gebroken en gewond in de geest? Wat deed hem zo verbaasd en vol ontzetting zijn? — Om drie dingen. Vooreerst, om de breuke der dochter zijns volks, en de diepe, verachtelijke en wanhopige wonden, waaronder Zion gebukt ging; ten tweede, om de grootheid van de verlossing die God voor haar bereid had; en ten derde, waarom de gezondheid der dochter zijns volks niet gerezen was, aangezien hare krankheid zo zwaar, maar ook het geneesmiddel zo groot was.

Als ik daarom u deze woorden zal trachten te ontvouwen, zal ik, met Gods zegen, daaruit zoeken aan te wijzen:

- I. De wanhopigen toestand der dochter van Gods volk.
- II. Het geneesmiddel, hetwelk God tot harer herstelling heeft weggelegd.
- III. Een antwoord geven op de vraag van de Profeet: ‘Waarom is dan de gezondheid der dochter mijns volks niet gerezen?’

I. De zonde is een verdoemelijk iets; en ieder kind van God gevoelt dit, of heeft of zal dit bij zich zeiven gewaar worden. En hoe meer zij zien van de zonde, kennen van de zonde, en gevoelen van de zonde, des te verdoemelijker zal de zonde in hunne oogen zijn; en naar die mate zal zij met grooter kracht en drukking hare vreeselijke schuld en vuilheid op hunne consciëntie laden. Nu, vergelijkender wijs gesproken, zijn er slechts weinigen, die eenig helder gezicht en een hartgrondig gevoel hebben van de waren aard en hoedanigheid der zonde, en de reden daarvan is, althans meerendeels, omdat zij zulk eene geringe, bekrompene, oppervlakkige kennis hebben, van wie en wat God is. Maar laat hen slechts met het oog des geloofs zien de reinheid Gods; eene ontdekking hebben van Zijne rechtvaardigheid en heiligheid, majesteit en grootheid aan hunne ziel; en dat zij, licht ziende in Gods licht, maar een duidelijk gezicht en waardig besef onvangen van de diepen' en wanhopigen staat, waarin zij als gevallen kinderen van gevallen ouders gezonken zijn, — dan zeg ik, zullen zij niet meer gering en oppervlakkig denken en oordeelen over de natuur en het kwaad der zonde, maar zullen zóó haar afschuwelijk en verdoemelijk karakter zien en gevoelen, dat zij met Jesaja in de tempel uitroepen: ‘Wee mij, want ik verga! dewijl ik een man van onreine lippen ben, en ik woon in het midden eens volks, dat onrein van lippen is: want mijne oogen hebben den Koning, den Heere der heirscharen gezien.’ (Jes. 6:5).

Doch als wij de woorden van onzen tekst inzien, dan schijnt het, alsof de dochter van Gods volk, dat is: de gemeente Gods, (‘de dochter van Gods volk’ is naar het Hebreeuws taaleigen: Gods volk) lijdende was aan wonden, waar voor zij balsem noodig had, en eene menigte van ongemakken, zodat zij eenen heelmeester behoefde. Ja, er was werk bij haar voor een heel- en geneeskundige; diepe en walgelijke wonden maakten de balsem noodzakelijk, en eene inwendige verwoestende ziekte vorderde innerlijke geneesmiddelen. Dit toch is het, wat de zonde ook bij Gods volk heeft te weeg gebracht. God heeft Zijn Zion beschreven, als zijnde ‘vol wonden, striemen en etterbuilen.’ Toen ook de Kerk van God in Adam viel, stortte zij met een vreeselijk gekraak neder, hetwelk alle beenen brak en haar vleesch met wonden kneusde, die van het hoofd tot de voeten in zweren uitbreken. Haar verstand, hare consciëntie en hare hartstochten en genegenheden zijn allen vreeselijk verminkt. Het eerste werd verduisterd, de tweede gevoelloos, en de derde vervreemd. Alle verstandsvermogens werden dus verdraaid en weerbarstig. Gelijk in een wrak van een schip, dat strandde, het water door alle lekken naar binnen dringt, zo geschiedde het, dat bij de val van Adam op het strand van zonde en verzoeking, en het schipbreuk lijdende aan het beeld Gods, met

hetwelk hij geschapen was, de zonde in al de vermogens van ziel en lichaam indrong, en doervloede tot de innerlijke bestanddeelen van zijn wezen en bestaan. Of om een ander zinnebeeld te gebruiken: gelijk, wanneer een mensch, gebeten zijnde door een vergiftig gedierte, het venijn door al de slagaderen en zenuwen loopt, en als eene gansch verdorvene massa van het hoofd tot de voeten de dood ondergaat; zo drong de vergiftige tand der zonde tot de innerlijke bestanddeelen van Adams ziel en lichaam door, en besmette hem met haar venijn van de voetzol af tot de hoofdschedel toe. Maar de vreeselijkste verwoesting, die de zonde te weeg bracht, is: dat zij niet gezien noch gevoeld wordt, tot dat de ziel word levend gemaakt in het geestelijk leven. O, wat werk geeft de zonde in de consciëntie, als zij door de Geest van God ontdekt is geworden! Welke oppervlakkige of benevelde beschouwingen wij ook te voren van de zonde hadden, alleen dan, wanneer haar wanhopig en boosaardig karakter door de Heiligen Geest is ontdekt geworden, wordt zij wezenlijk gezien, gevoeld, betreurd en met leedwezen bekend als waarlijk eene zeer schrikkelijke en vreeselijke wezenlijkheid. Het is dit zwaard des Geestes, hetwelk snijdt en verwondt; het is deze indaling van licht en leven, die de consciëntie bloedend maakt; het is dit Goddelijk werk, dat het hart verscheurt en die diepe wonden openlegt, die door niets, dan de 'balsem Gileads' kunnen worden geheeld en genezen. En niet alleen is een arm overtuigd zondaar gewond in zijne consciëntie, inwendig verscheurd en gesneden door de zonde, wanneer die aldus door de Heiligen Geest Gods ontdekt is geworden, maar, gelijk de profeet zegt: 'het gansche hoofd is krank, en het gansche hart is mat.' Hij slooft en zwoegt dus onder eene samenstelling van ongemakken. Elke gedachte, ieder woord, en alle daden zijn bezoedeld door de zonde. Alle verstandsvermogens zijn verdorven. De wil kiest het kwade; de genegenheden gaan uit en kleven aan aardscbe dingen; het geheugen, gelijk eene gebrokene zeef; behoudt het booze en laat het goede zich ontglippen; het oordeel, gelijk een omgekochte of dronken gezworene, doet onoplettende of geheel verkeerde uitspraken; en de consciëntie, gelijk een die door opium beschonken is, ligt te slapen, en bewaart het ongevoeligste stilzwijgen en de rust.

Wanneer al deze voornaamste vermogens van het gemoed, de hoofden des huizes, zo dronken en in wanorde zijn, behoeft het ons dan te verwonderen, dat de dienstknechten en onderhoorigen een hoop Goddeloozen en wederspannigen zijn? Lusten en begeerlijkheden vragen voldoening; ongeloof en wantrouwen murmureeren; de geaardheden zijn ontevreden en knorrende; en alle slechte en snoode hartstochten ijveren om het meesterschap. O, welke snoodheden van het menschelijk hart, die, door hare losbreking, de aarde met ellende en de hel met gedooden hebben vervuld; die de wereld overstroomd hebben met de zondvloed; Sodom en Gomorra verteerd met het vuur van de Hemel, en de wereld doen rijp worden voor eene eindelijk algemeene versmelting! Elke misdaad, die deze schoone wereld tot eene tegenwoordige hel vormde, de lucht met kermingen en zuchtingen vervulde, en de grond met bloed drenkt, woont in mijn en in uw harte.

Wanneer nu deze waarheid door God de Heiligen Geest der consciëntie is ontdekt geworden, dan gevoelen wij ons inderdaad de zondigste en aller rampzaligste van alle menschen, en meer schuldig, bezoedeld en vuil dan iemand anders. Maar dit juist is het, en ook niets buiten dit kan onze vleeschelijke rechtvaardigheid, wijsheid en sterkte van één rijten, onze bedriegelijke hoop ter nederslaan, en ons laag doen buigen aan de troon der genade, zonder een eenige goede gedachte, woord of verrichting te hebben, om een vertoornden Rechter te verzoenen. Dit is het, wat de ziel tot dit punt brengt, dat, zal zij zalig worden, het alleen geschieden moet door vrije genade, soevereine barmhartigheid, en de innerlijke bewegingen van het medelijden des Almachtigen Gods. Dit zijn lessen, moeielijk en niet zonder pijn te leeren, Hoe beproevende is lichamelijke krankheid! Door de koorts te worden geteisterd, met inwendige pijn geraakt, zwakke zenuwen, bevende hartkloppingen, zware leden, walging van de spijs — welke zware verdrukkingen! Daarenboven, ontstokene wonden, eene menigte zweren, zich uitspreidende gezwollen, voortteelende kanker — ziet, welk een heirleger van ziekten en ongemakken is ook het erfdeel van dit arme vleesch! Nochtans zijn dit maar schaduwbeelden van de krankheden en wonden, die de val over de ziel gebracht hebben.

Maar gelijk er groot verschil is tusschen het lezen van ziekten in boeken en zelve ziek te zijn, tusschen het gaan door de onderscheidene vertrekken van een ziekenhuis en daar neder te liggen als een stervende lijder, zo. is het iets anders de val te kennen door de bespiegeling en dien te gevoelen bij bevinding. Dien ellendigen en rampzaligen staat, door de val in en over ons gebracht, moet al het volk van God eniger mate gevoelen. Neen, het is van geen nut de zaak fijn uit te halen,

en te zeggen, dat een mensch, door de genade van God en het bloed van Christus, kan behouden worden, zonder eenige kennis te hebben aan de diepte der ellendigheit en rampzaligheid in welke hij verzonken ligt als een gevallen kind van een gevallen vader. Wij moeten afgaan tot de diepten van de val, om te weten hoedanig onze harten zijn en waartoe zij bekwaam zijn; wij hebben het scherpe snoeimes van God noodig om onze consciëntie te doorwonden, en het kwaad, dat zo diep ingekankerd is in ons vleeschelijk gemoed, bloot te leggen, vóór wij kunnen ingaan in, en de schoonheid en de zegeningen der zaligheid door genade bevindelijk zullen kennen.

Hoe waren de heiligen bij ouds in deze diepten ingeleid! Ziet de tranen, waarmede David zijn legerstede ter middernacht door nattede; bemerk de jammerklachten van Jeremia uit de ondersten kerker; hoort de zuchten van Heman in de ondersten kuil, in duisternissen, in diepten; luistert naar het gebrul en geschreeuw van Job, uitgegoten als water. Waren niet alle deze uitverkorenen en uitstekende heiligen Gods? En waarvan dan hun smartend roepen? Was het niet de zonde, die ze uit hunne bezwaarde, zwoegende harten dwong? Of kan u dat alles nog niet voldoen, of genoegzaam aanwijzen welk een last de zonde op de consciëntie is, ziet dan de evengelijken Zon van God, gefolterd in de hof en aan het kruis, en zeg mij, of de zonde eene beuzeling zij, of dat haar last gering en van ge ene waarde is!

Een gezicht en gevoelen van dit alles, deed de Profeet uitroepen: 'Ik ga in het zwart, ontzetting heeft mij aangegrepen.' — Toen hij zich zeiven zo bezoedeld en vuil zag;— toen hij de kerk van God beschouwde als kwijnende en uitterende door de krankheid der zonde, dat zelfs zijn eigen gelaat zwartheid verried, zo scheen hij verbaasd te wezen, dat een mensch nog ware, die hij is; zijne ziel beefde in hem door een gezicht en besef van Gods Majesteit en heiligheit; en de eenigste uitroep en verzuchting die er bij hem was, zocht een uitweg door met ontzag vervulde bewondering te zeggen: 'ik ga in het zwart, ontzetting heeft mij aangegrepen.' En zo zal het ook ons geschieden, wanneer wij, onder de Goddelijke leiding, eene beschouwing bekomen van onze harten, en daar zien de begeerlijkheden, lusten en zondige hartstochten, het ongeloof en wantrouwen, de wereldsgezindheit en vleselijckheit, de hoogmoed en hebzucht, met al de legerscharen van het kwade, die loeren en werken, ontsteken en muiten in de diepte van onze gevallene natuur. Wel mogen wij onze handen met ontzetting omhoog heffen, dat het hart des menschen kan bekwaam zijn zich zulke diepten van snoodheit en boosheit te hooren voorstellen, en dat de zonde zo de ziel kan overmeesteren, en elke belofte met voeten vertreden.

Maar gij zult misschien zeggen: 'Gij zijt al te hard tegen ons, gij maalt ons al te slecht af; en gij spreekt zo overdrijvend en met ophooping van woorden, alsof wij allen slechts voegzaam waren voor Newgate.'¹ Het is zo, ik gebruik de sterkst mogelijke bewoordingen, omdat ik er een krachtig gevoel van omdraag; maar ik overdrijf het niet, omdat het niet mogelijk is de snoodheden des harten te zwart te kleuren, of de diepten van de val te overdrijven.

II. Doch het schijnt, dat de Profeet, terwijl hij aldus schier overweldigd was door een gezicht en besef van zonde, voor zich gebracht zag eene beschouwing van het geneesmiddel. Hij roept derhalve uit: 'Is er geen balsem in Gilead?' — Is de zaak dan geheel wanhopende? Moet de lijder dan volstrekt sterven aan die krankheit? Moet dan de arme zondaar onherstelbaar zinken onder zijne zonden? Is het gansch buiten hope met hem? — Zeg, dat hij ver van God is afgeweken; Hem vergeten en geminacht; al Zijne gunstbewijzen en weldaden met snooden ondank betaald heeft; al Zijne milddadigheden en barmhartigheden met vleeschelijckheit en dwaasheit vergolden — is er dan nog geen geneesmiddel? Moet hij dan omkomen onder de last zijner ongerechtigheden en misdaden? — 'Is er geen balsem in Gilead?' Is de voorraadschuur uitgeput; of heeft deszelfs waarde en deugdzaamheit opgehouden?

1. Maar wat hebben wij in de letterlijken zin te denken van dien balsem Gileads? — Gilead was eene landstreek aan gene zijde der Jordaan, alwaar zekere boomen groeiden van groote waarde en zeldzaamheit, uit welks stam en takken eene hoogst geurige gom droop, die van een wonderlijke, ja

¹ Newgate is eene algemeene gevangenis voor Londen en Westminster, en onder het rechterlijk gezag van de Lord Mayor, het hof der Aldermen en Graafschapsrechters (Sheriffs)

schier ongeloofelijke kracht moet geweest zijn, in het heelen van wonden. Wij lezen, dat de Ismaëlietische kooplieden, aan welken Jozef door zijne broeders verkocht werd, van dezen balsem met zich voerden naar Egypte; en toen Jacob dien voornamen heer van Egypte wou verzoenen, (wien hij toen niet als zijnen eigen zoon kende) gebod hij zijnen zonen 'een weinig balsem' met zich te nemen, als een gepast en aangenaam geschenk. Dewijl de balsem aldus gevierd werd om deszelfs heelende eigenschappen en zeldzaamheid, en gevolgelijk groote duurte, omdat de boomen in geen ander land of landstreek groeiden, zo gaf hun dat nog hooger naam en waarde. Als daarom de Profeet aan de eenen kant Zion's allerellendigste kwaal zag, en aan de anderen kant Gods eigen Goddelijke uitvinding en bestemde geneesmiddel, zo breekt hij uit in deze veelbeteekenende vraag: 'Is er geen balsem in Gilead?' Hij had een gezicht ontvangen van de breuk der dochter zijns volks, en zag haar kwijnen en wegteren in hare ongerechtigheden; het deksel van zijn eigen hart weggenomen zijnde, zag hij haar gelijk zich zelve, boven alle beschrijving zwart en snood. Maar was er daarom voor hem of voor haar geene hope? Zou zij dan volstrekt de binnenkameren des doods moeten ingaan? Moest haar hart vruchteloos zuchten en klagen zonder eenige openbaring van vergeving en vrede? — 'Is er geen balsem in Gilead?' Welnu, de vraag zelve geeft te kennen, dat er balsem in Gilead is; dat God een genees- en redmiddel heeft toebereid, hetwelk gepast is voor de wanhopige krankheid; en dat er meer in de balsem is om te genezen, dan er schuld is om te wonden, want er is meer in de genade om te behouden, dan er in de zonden is ter verderving en verwoesting. En waarom zoude Zion dan zo kwijnen en verzwakken? Waarom is zij dan zo krank en vol zweren? Waarom zo bloedende ten doode? Waarom buigt haar hoofd zich zo ter aarde; hoe hangen hare handen zo slap, en hare knieën zo struikelende? Waarom is haar aangezicht zo verbleekt, hare gestalte zo verwoest, haar lichaam zo ontsteld en gebroken? Van waar dit alles? Waar van daan deze krankheid ten doode? — 'Is er geen balsem in Gilead?' Komt er dan uit die verre landstreek geene heelende medicijn meer? Heeft de balsem-boom opgehouden zijne gom mede te deelen? Is er niets meer te verzamelen, niets meer op te brengen, niets meer dat het vergaande Zion voegt? —

Maar wat zouden wij, geestelijker wijs beschouwd, door dien dierbaren balsem te verstaan hebben? — Is het niet des Zaligmakers bloed, dat dierbaar kostelijk bloed, waarvan de Heilige Geest getuigt, dat het 'reinigt van alle zonden?' Beschouwt eens de woorden: overweegt ze biddende; zij zijn de nauwgezette, ernstigste onderzoeking overwaardig. 'Alle zonden;' — dan ook de zonden vóór zowel als na de roeping, zonden door anderen, zonden tegen licht, tegen leven, tegen liefde, tegen wet en Evangelie, zonden tegen God in alle gedaanten en vormen, van allerlei naam en soort, zonden van allerlei kleur en zwartheid, slechts eene zonde uitgezonderd — de zonde tegen de Heiligen Geest, die de geloovige ook nimmer begaan kan. 'Het bloed van Jezus Christus, Gods Zoon' reinigt, — niet slechts van sommige, niet alleen van vele, niet van duizenden, ja miljoenen van zonden; neen, maar 'het bloed van Jezus Christus reinigt van alle zonden.' Dit is inderdaad de balsem, die de gewonde en bloedende consciëntie van hare smart kan verlichten, hare pijn verzachten, en de insnijdende wonde kan te zamen brengen en goedgunstiglijk heelen. Of is er een ander geneesmiddel? Onderzoekt de geheelen omvang van plichten; gaat door de groote verzameling van vormen en plechtigheden; bezoekt al de cellen en vertrekken van het klooster, bijeenkomsten en biechtstoelen; weegt alle greintjes van menschenlijke verdiensten en vleeschelijke gehoorzaamheid; heft tienden met de uiterste nauwkeurigheid van de dille, de munte en het komijn van zelf-bedriegende waarnemingen; bekleedt u maar met het haren kleed, houdt u aan de bloedenden geesel, het doorprijemende kruis, het verlengde vasten, het middernachtelijk waken, het morgen-gebed en de avondzangen, en ziet, of die allen, of eenige derzelve eene gewonde consciëntie kan heelen. Maar waarom van deze dingen juist melding gemaakt? Heb ik dan papisten of puseyïsten voor mij? — Neen. Maar omdat er wezenlijk geen tusschendeel is tusschen het geloof in Christus bloed en volbloedige paperij. Gelijk er geene wezenlijke gemeenschap bestaat tusschen genade en werken, tusschen Christus bloed en menschenlijke verdiensten, zo heeft de proefondervindelijke Godsdienst geen deel met de paperij, noch de vrijspraak van Christus' samenstemming met de absolutie van de paus. Het harte des menschen is wezenlijk de zetel van de paus. Dien Antichrist uit te drijven en Christus in te brengen, is het groote werk des Geestes, het voorname doelwit en einde van het Evangelie.

Dit is de reden, waarom de Heere, in Zijne wonderlijke bedelingen met de ziel, haar zo diep doet nederzinken, en zulke scherpe gewaarwordingen toevoegt. Het is om dat paapsche uit het hart te drijven. Waar was het zwaard gesmeed, dat 'een der hoofden van het beest als tot de dood verwondde?' — In de cel van een Augustinischen monnik. Het paapsdom was eerst uit Luther's hart gedreven door de wet en verzoeking; en toen werd het omvergeworpen door Luthers handen. Maar duizenden zijn er, die Paapsch zijn in hunne harten, schoon zij Protestantsch zijn in hunne belijdenis. Hoe velen, bij voorbeeld, zijn er, die gaarne zich zeiven zouden willen genezen, sommige door plichtplegingen, andere door leeringen, deze door voornemens, gene door beloften, hier door opzetten, daar door valsche hope, of weder anderen door de ordonnantiën, of de goede meening van leeraars, of door lidmaatschap der kerk! Wat is dit anders dan eene sluwe gelaatsverandering van papierij? Hoe velen zoeken zich zeiven langs dezen ongebaanden, gemeenen weg te herstellen! ja een ieder zoekt zo te doen ook nog terwijl de wond geslagen en diep gemaakt is door de Geest van God. Maar alle deze nietige en zonder uitwerking zijnde geneesmiddelen vertoonen ook met zich hunne ware gedaante. Zij spreken niet van vrede tot de ziel; zij brengen geen besef van vergiffenis in de consciëntie; de liefde Gods is niet hunne gezellin; de vreeze des oordeels wordt niet weggenomen; het graf heeft zijne verschrikkingen niet weggedaan, noch de dood zijn prikkel. Alle deze geneesmiddelen derhalve, worden in de zaak van het kind van God ten eenenmale werkeloos bevonden, omdat zij de wonden, de diepe wonden, door de zonde geslagen, niet heelen en genezen kunnen.

2. Maar er wordt ook gevraagd: 'Is er geen Heelmeester aldaar?' Wij hebben zo wel een heelmeester als balsem nodig; eenen, die grondig met de staat en de natuur onzer krankheid bekend is. Een heelmeester in het natuurlijke, behoort een man te zijn van groote bekwaamheid en uitgebreide navorsching, van grondige kennis, uiterste geleerdheid en groote tederheid. Hij moet verstand hebben van, en goed kunnen beoordeelen ieder ziekteken, en op het nauwkeurigste weten, welke geneesmiddelen toe te dienen. Maar welk een heelmeester hebben wij geestelijkerwijs noodig! Wij zijn door en door gekweld met ongemakken: 'Het gansche hoofd is krank, en het gansche hart is mat!' Wij hebben derhalve eenen Heelmeester noodig, die al onze verborgene krankheden kent; die eene volmaakte kennis heeft van het ongemak des harten en de ziekte van het hoofd; die al onze afwijkingen in woord en wandel doorziet; die onze onderscheidene ontmoedigingen, twijfelingen en vreeze, koudheid en doodigheid, hulpeloosheid en onvermogen, met al de werkingen van ongeloof en wantrouwen. en de overgrootte menigte en rampzalige vuilheid en dwaasheid weet. Wij hebben eenen Heelmeester noodig, die onze harten doorziet, en een volmaakt verstand heeft van deze verzwarende ziekteverschijnselen, en die evenwel met de grootste teederheid, zowel als de diepste wijsheid en de meest volledige bekwaamheid jegens ons weet te handelen. En zulk een Almachtige Heelmeester is er; en indien wij door genade bekwaam gemaakt worden ons in Zijne handen te geven, of liever, als Hijzelf ons neemt en in Zijne handen stelt, Hij zal ons met de meeste teederheid en vriendelijkheid, maar te gelijk ook zo krachtdadig mogelijk behandelen en genezen. Echter zal het ons onder Zijne behandeling somtijds zeer pijnlijk zijn, want Hij voegt Zich niet voor het minst tot de gevoeligste zeeren, onderzoekt de diepste wonden, en sommige Zijner geneesmiddelen zullen zeer bitter, scherp en bijtende zijn; maar niettegenstaande deze schijnbaar ruwe, harde behandeling zal Hij de meest oneindige wijsheid, het volledigste geduld en de teederste liefde ten toon spreiden.

III. Wanneer de Profeet dan deze plechtige beschouwing gehad had van de breuk der dochter Zijns volks, en met het geloofsoog gezien had de balsem in Gilead, en de heelmeester aldaar, zo vraagt hij met nadruk: 'Waarom is de gezondheid der dochter mijns volks dan niet gerezen?' klaarlijk te kennen gevende, dat, schoon er ook balsem in Gilead, en aldaar een gezegende Heelmeester was, nochtans de gezondheid der dochter zijns volks niet gerezen was. En is dit ook nu nog niet de zaak met velen van Gods volk? Zij zijn gewond, verscheurd en lijdende door de zonde, ook nog, terwijl zij, althans in htm oordeel, weten, dat er balsem in Gilead, maar ook een Heelmeester aldaar is. Zij zoeken geene zaligheid door de werken der wet, zij steunen niet op hunne eigene gerechtigheid; zij hinken niet op twee gedachten:— zij weten dat er geene hoop is, dan in het bloed en de gerechtigheid van de Heere Jezus Christus. En desniettegenstaande zijn hunne wonden niet geheeld,

hunne krankheid niet weggenomen. Maar als er dan nu balsem in Oilead is, en als daar ook een Heelmeester is, waarom is dan hunne gezondheid niet gerezen?

Doch wij willen nu niet in twijfel trekken, noch de wezenlijkheid van de krankheid, noch de genoegzaamheid van het geneesmiddel. Het is onloochenbaar zeker, dat de balsem van des Zaligmakers bloed al duizenden heelde, en dat er geene zaligheid is in eenig anderen naam, noch door eenig anderen weg; want 'zonder bloedstorting geschiedt er geene vergeving.' Het is even gelijk zeker, dat deze groote Heelmeester de meest wanhopigste ongemakken en kwalen heeft genezen — ongemakken, boven alle menschenlijke hulp en bevatting; maar ook, dat dit bloed nooit te vergeefs wordt toegediend, en dat deze Heelmeester een welwillend oor, een gevoelig hart, en eene milddadige hand heeft, om het gekerm te hooren, de pijn te verzachten, en de kranke te verlichten.

Nochtans kunnen er zekere wijze en genoegzame redenen bestaan, waarom deze balsem niet onmiddellijk wordt toegepast, of deze Heelmeester niet in eens Zijne heelende hand uitstrekt.

1. De lijder kan misschien niet diep genoeg gezonken zijn in de ziekte. Sommigen van Gods volk verwonderen zich dikwijls, waarom zij niet meer weten van vergevende liefde, en van de toepassing van het bloed des Lams aan hunne consciëntie; waarom zij geene klaardere getuigenissen en meer bestendige verzekering hebben van hun aandeel in het eeuwige verbond; waarom zij zo vele slavernij en zo weinig vrijheid genieten, en, bij een klaar en duidelijk gezicht van het geneesmiddel, nochtans zo weinig van deszelfs toepassing genieten en ondervinden. Zij zien duidelijk, dat er balsem in Gilead is, en een Heelmeester aldaar gevonden wordt. En evenwel, hunne 'etterbuilen stinken, zij zijn vervuild, van wege hunne dwaasheid,' en nochtans blijft de Heelmeester Zijne komst uitstellen! Maar kan dit niet de rede zijn: dat zij nog niet diep genoeg gezonken zijn, en nog niet als ongeneeslijk zich zeiven beschouwen? In menig levende ziel houdt zich een geest van eigengerechtigheid verborgen, en een geheim, ongekend steunen op het schepsel. Totdat deze is weggedaan en uitgezuiverd, is de balsem Gilead's niet ten volle van toepassing, noch vragen zij met hun gansche hart en ziel de grooten Heelmeester. 'En gij zult Mij zoeken en vinden, wanneer gij naar Mij zult vragen met uw gansche hart.' (Jer. 29:13).

2. Of het kan zijn, dat de bestemde tijd nog niet gekomen is. 'Vernedert u,' zegt de Apostel, 'onder de krachtige hand Gods, opdat Hij u verhooge te Zijner tijd. (1 Petr. 5:6). Er is een tijd om Zion genadig te zijn, en totdat die tijd verlopen is, openbaart de Heere Zijne gunst en genade niet zo kennelijk. Abraham moest vijf en twintig jaren wachten op eenen zoon; Jozef twee jaren in de gevangenis op verlossing; David zeven jaren op het zitten op Saul's troon. Het is 'door geloof en lijdzaamheid, dat wij de beloften beërven.' 'Het gezicht zal nog tot eenen bestemden tijd zijn, dan zal Hij het op het einde voortbrengen, en niet liegen: zo Hij vertoeft, verbeid Hem, want Hij zal gewisselijk komen, Hij zal niet achterblijven.' (Hab. 2:3) Wanneer deze bestemde tijd gekomen is, zal de balsem toegepast, de bekwaamheid van de Heelmeester ondervonden, en de gezondheid hersteld worden.

3. Of er kunnen zekere hindernissen en beletselen in hen zeiven of eenigzins anders zijn, waarom de balsem Gileads en de goeden Heelmeester niet dieper en proefondervindelijk worden gekend. Zij zijn misschien nog niet van harte bereid en gewillig om alle afgoden te laten varen; zij kunnen hunne zonden nog troetelen en omhelzen; zij kleven aan hun eigen bederf en spelen met het serpent, dat hen bijt. Of zij mogen wellicht verdeeld van harte zijn, afgetrokken door hoogmoed of hebzucht; de wereld kan hun hart hebben besloten, en hunne gelegenheden kunnen maar al te zeer naar het aardsche uitgaan. Zo was het met Efraïm 'Zijn hart was verdeeld, en zo werd hij gebrekkig bevonden.' En wat was het gevolg? — 'Als Efraïm zijne krankheid zag, en Juda zijn gezwel, zo toog: Efraïm tot Assur, en hij zond tot de koning Jareb; maar die zal ulieden niet kunnen genezen, en zal het gezwel van ulieden niet heelen.' (Hosea 5:13) Of het kan zijn, dat de wonde op het lichtste geheeld werd, en daarom weder uitgebroken is, erger dan te voren. Een weder opbreken of terugvallen, wij weten het, is dikwijls erger dan het oorspronkelijk ongemak, en eene oude wond moeilijker te heelen dan een nieuwe. De Heere Zelf veroordeelt de profeten, die 'de breuk der dochter Zijns volks op het lichtste heelen.' De wonde moet derhalve weder op nieuw openbreken, en de genezing des te moeilijker worden. Of er kan eene verborgene doch krachtige verzoeking zijn,

onder welke kracht de ziel ter nederligt. Of eenige liefelijke begeerte of boezemzonde, die haar vast houdt, en niet wil laten gaan, en in de boosheid des harten liever wil nawandelen. Of zij moge eenige zoetheid zuigen uit afwijkingen, liever dan gereinigd en uitgezuiverd te worden door Gods onderzoekende hand. Welk een bewijs voorwaar, van de bedriegelijkheid, van de wanhopige arglistigheid, van de diepe en buitengewone Goddeloosheid van het menselijk hart! Er is zo veel betooverends in de zonde, zo iets doodends in de vleeschelijkheid, zo iets grootmakends in de wereld, en zo vele verharding der consciëntie in de bevrediging van het zinnelijke, dat, waar deze dingen worden opgevolgd en toegegeven, het leven en de kracht der Godzaligheid als bedolven en verstrikt wordt. De ziel moge, inderdaad, bij tijden roepen, ja brullen onder dezen last van vleeschelijkheid en doodigheid, maar haar half beladen geroep dringt niet door het gewelf des Hemels, noch tot in de ooren van de Heere Sebaoth.

Zal dit geen licht verspreiden over de bevinding van sommigen van Gods volk? Hoe menigeen schijnt onbestendig gelijk de baren der zee. Zij hopen, zij vreezen; nu eens schijnen zij eene getuigenis te hebben, en dan weder gene; en zo gaan zij misschien jaren, ja schier tot hun doodbed voort, aler zij eenig klaar beslist werk in hunne consciëntie erlangen, om te wonden en te dooden, of eenige zoete openbaring van de barmhartigheid en liefde Gods om hen te genezen en te behouden. Het is zo, in deze, gelijk alle andere zaken, moeten wil zo veel mogelijk ons wenden tot de vrijmacht Gods. Het laatste antwoord op alle vragen, waarom ellende en barmhartigheid zo lang achterbleef, en alleen ter juister tijd kwam, moet steeds zijn: 'De Heere wilde het alzo.' En nochtans, hoe souverain en vrijmachtig ook de bedeelingen Gods mogen wezen, niet een dergenen, die Zijnen grooten naam vreezen, zoude zich durven verstouten, zich te verbergen onder de Goddelijke vrijmacht, en alzo alle schande en schaamte van zichzelf af te wenden. Wanneer de Heere vraagt: 'Hebt gij zelf u dit niet aangedaan?' dan moet de ziel steeds antwoorden: 'ja, Heere! voorzeker heb ik het zelf gedaan.' Dit is een nauw pad, maar toch zo, dat eer. ieders bevinding, waar de consciëntie is teeder gemaakt, dit voorzeker zal bevestigen. Ofschoon wij niets vermogen tot vertroosting van onze ziel, tot het spreken van vrede tot onze ziel, tot het brengen van de liefde Gods in onze ziel, tot de toepassing van den balsem Gileads aan de bloedende wonden, of den grooten Heelmeester aan onze zijde te roepen, — wij kunnen nochtans wel vele dingen voor dit oogenblik tegen werken, die wij het volgende zoeken aan te lokken. Wij kunnen ons zeiven niet brengen in de nabijheid Gods, maar wij zijn doorleerd in, en doen het ook dikwerf, om ons zeiven verre van Hem te stellen; wij kunnen ons zeiven niet blootstellen aan de warmte en helderheid Zijner stralen, maar wij kunnen wel dooien in de gewesten van koude en vorst; wij kunnen ons zeiven geene fontein van levende wateren maken, maar wel gebrokene bakken uithouwen; wij kunnen niet leven tot Gods eer, maar wel tot onze eigene verheerlijking; wij kunnen niet zoeken hetgeen Godes is, maar wel ons eigen voordeel; wij weten niet naar den Geest te wandelen, maar wel naar het vleesch; wij kunnen vleeschelijk, wereldschgezind, zorgeloos, onnadenkende, roekeloos van ziele zijn, ofschoon het ons niet mogelijk is geestelijk en Hemelsch gezind, heilig te zijn, met onze harten en genegenheden aan Gods rechterhand; wij kunnen ons zeiven niet vruchtbaar maken tot alle goed woord en werk, maar door ongehoorzaamheid en zelfbevrediging kunnen wij magerheid in onze ziel, dorheid in onze gestalten, dodigheid in ons harte, koudheid in onze genegenheden, en ten laatste veel schuld over onze consciëntie brengen.

Ik zou haast zeggen, dat niemand beter dan ik, weet, dat wij zelf in het geestelijke ons geene schrede tot God kunnen brengen; maar ik ben ook evengelijk zeker, dat wij vele dingen kunnen doen, die ons steeds verder van Hem af voeren. Onzes is alle schaamte, schande en schuld; Godes zij alle genade en heerlijkheid! Elke druppel dadelijke barmhartigheid, elke straal van genadige hoop, elke zoete toepassing der waarheid aan het hart, elk besef van onze verlossing, elke gezegende getuigenis, elke liefelijke bevrediging, elke Hemelsche toelaching, elke teedere begeerte, elke geestelijke gewaarwording — alle, ja alle zijn ze uit en van God! Was mijn harte ooit vermurwd, mijn geest zalig, mijne ziel bewaterd; was Christus mij immer dierbaar, het is alles door Zijne genade — het is alles eene vrije, souveraine gift, zonder geld en zonder prijs. En kan het geloochend worden, (ik althans vermag het niet te ontkennen) dat wij, door onze vleeschelijkheid, onbestaanbaarheid, wereldsgezindheid, nalatigheid, ondankbaarheid, en het verlaten en vergeten van den God onzer barmhartigheden, geduriglijk magerheid en dorheid, doodigheid en duisternis over onze eigene zielen brengen? Dus zijn wij gedwongen te verklaren: 'Schuldig, schuldig!' onzen

mond in het stof te steken, ons zeiven vuil te erkennen, en in waarheid te belijden, dat wij zijn 'de voornaamste der zondaren, en de minste aller heiligen.' Evenwel is het Gods doel, om, in Zijne verborgene handelingen, dusdoende eenen weg te openen voor Zijne vrijmachtige genade en barmhartigheid, om de ziel te bezoeken met Zijn heil. Hoe meer wij ons zeiven veroordeeld, afgesneden, bloedende en gewond door een besef van zonde en dwaasheid, afkeeringen en afdwalingen van God gevoelen, des te lager zullen wij bukken, des te meer zullen wij onzen mond in het stof steken, des te onbewimpelder zullen wij onze snoodheid voor Hem belijden. En behaagt het den Heere, in deze plechtige oogenblikken onze blinde oogen te openen voor het dierbaar bloed des Lams, om eene aangename belofte der ziele toe te passen, of een besef Zijner goedertierenheid en barmhartigheid aan het hart te geven. O! hoe zoet en gepast is die genade, als komende over al de bergen en heuvelen onzer zonde en schaamte. Dus is er, als het ware, een terugkaatsen van Gods goedertierenheid op en door onze snoodheid en vuilheid, gelijk wij de zon somtijds schijnen zien door en van achter eene donkere wolk. De donkere wolke onzer vuilheid dient dan slechts, om de heerlijkheid der stralen van vrije genade, voortkomende van de Zon der gerechtigheid, te verhoogen.

Er is dan Balsem in Gilead, en ook is aldaar een Heelmeester. Dit is en moet eeuwig onze hope zijn. Als er geen balsem in Gilead ware, wat bleef ons over, dan in wanhoop neder te liggen en te sterven? Want onze zonden zijn zo groot, onze afwijkingen zo bij herhaling, onze gemoederen zo duister, onze harten zo hard, onze genegenheden zo koud, onze zielen zo onvast en dwaalziek, dat, indien er geen balsem in Gilead, geen dierbaar bloed, geene zoete beloften, geene soevereine genade ware; en indien aldaar niet was een Heelmeester, een opgestane Jezus, een groote Hoogepriester over het huis Gods, wat welgegronde hoop zouden wij kunnen voeden? — Niet een straaltje. Onze eigene gehoorzaamheid en goede gedragingen? Ach! deze' zijn een te kort bed, en een te smal deksel. Maar wanneer er eenige toepassing van den balsem Gilead's plaats grijpt, dan geeft hij vernedering, vermurwing, maar ook ter zeiver 'tijd volkomene genezing. Ja, deze balsem versterkt alle zenuwen en peezen, geneest van blindheid, verdrijft doofheid, reinigt van melaatschheid, doet den lamme huppelen als een hert, en de tong des stommen uitschieten in gezang, en brengt dus een Evangelisch gezicht, een Evangelisch gehoor, een Evangelische sterkte, en een Evangelischen wandel voort. Wanneer de geest vertederd is, en het hart getroffen is door een besef van Gods goedertierenheid, barmhartigheid, en liefde tot zulke snoode, onwaardige ellendelingen, dan is het gevolg daarvan Evangelische gehoorzaamheid, ja, eene ootmoedige gehoorzaamheid; niet die trotsche, vermetele gehoorzaamheid, welke men vindt bij hen, die steunen op en betrouwen in hunne eigene goedheid, en de tinnen des hemels zoeken te beklimmen met den ladder van eigengerechtigheid, maar eene gehoorzaamheid der dankbaarheid, liefde en onderwerping, gewillige, blijmoedige overgave, en Gode aangenaam en aannemelijk, omdat het vloeit uit Zijnen Geest en genade.

De toepassing van dezen Goddelijken balsem reinigt het hart, doet de zonde haten en maakt Jezus dierbaar; en niet alleen doet het de ziel uitgaan in liefelijke dankbaarheid, maar vervult haar ook met eene ernstige begeerte om tot Gods eer en heerlijkheid te leven. Dit is die verborgen wonderweg, welke de Heere houdt tot Zijn eigen eer. Als Hij de diepten van den val opent, den last der zonden te gevoelen geeft, en den zondaar vertoont, dat Zijne ongerechtigheden meer dan buitengewoon groot zijn, dan brengt Hij het hoogmoedige hart ten onder, en legt het hoofd laag in het stof; en als Hij hem zuchtende en roepende, kermende en klagende maakt, zo past Hij Zijnen soevereinen balsem der ziele toe, brengt het bloed der besprenging in de consciëntie, stort Zijne barmhartigheid en de liefde uit, en doet alsoo zijnen voet in blijmoedige en vrijwillige gehoorzaamheid wandelen. Dit is het gebod te gehoorzamen uit rechte bewegingen, uit rechte beschouwingen, uit rechte invloeden, onder rechte gewaarwordingen, en tot rechte einden. Dit is de ware Christelijke gehoorzaamheid, gehoorzaamheid in den geest en niet in de letter; eene gehoorzaamheid, die God verheerlijkt, en vergezeld gaat met alle vruchten en genaden des Geestes. Dus (wonderbaar gezegde voorwaar!) hoe meer wij zien en gevoelen van de diepte der krankheid, des te meer zullen wij, als het Gode behaagt ons die te ontdekken, de hoogte en de gelukzaligheid van het geneesmiddel waarderen; hoe lager wij zinken in ons zelve, des te hooger rijzen wij in Christus; hoe meer wij zien van onze natuur, des te meer zullen wij Gods genade bewonderen; hoe meer wij worden geplaagd, beproefd

en benauwd, des te gepaster, dierbaarder en God-verheerlijker wordt ons het Evangelie der genade Gods. Zodat, hoe meer wij wegzinken in de puinhoopen van den val, des te hooger zullen wij, bevindelijkerwijs rijzen in de kennis van het Evangelie van de genade Gods; en dit alles zal, wanneer het in waarheid zij, vergezeld gaan met de vruchten des Geestes:— eene geestelijke gehoorzaamheid, een verheerlijken van God, een afzonderen van de wereld; en als de Heere het belieft en behaagt daartoe te bekwamen, een verheerlijken van Hem met lichaam, en ziel, en geest, welke Zijne zijn.

Hier dan is het antwoord op de vraag des Profeten: Is er geen balsem in Gilead? — Ja gewisselijk, die is aldaar; geloofd zij God! — het bloed van Jezus en de liefelijke beloften des Evangelie's. 'Is er geen heelmeeester aldaar?' O, ja, Gode zij lof! — er is een Wijze, een Machtige; ja een Almachtige en algenoegzame Heelmeeester! 'Waarom dan is de gezondheid der dochter mijns volks niet gerezen?' Indien niet gerezen, zij is slechts opgehouden, maar daarom niet afgesteld. De tijd zal komen, de bestemde tijd zal aanbreken, en dan zullen alle hinderpalen en beletselen weggenomen worden. Is het de wereld, — deze of gene verdrukking zal er opkomen en het hart van haar zuiveren. Is het een afgod, — God Zelf zal dien wegnemen of zijne kracht te niet doen. Is het eene verzoeking — God zal er van verlossen, om der ziele eenen weg te banen om die te verdragen. Indien ongeloof opstaat, Hij zal het overwinnen, en het geloof den zege geven. Is eenige begeerte ingewilligd, Hij zal het hart reinigen van derzelve kracht en overheersching. Zodat het tegelijk onze wijsheid en genade zal zijn te vallen in Zijne medelijdende handen, onze eigene wijsheid te verloochenen, te bekennen, dat wij niets in ons zeiven hebben dan vuilheid en dwaasheid, en daarom Zijn aangezicht zoeken, Zijnen naam aanroepen, op Zijne barmhartigheid hopen, op Zijne goedertierenheden te betrouwen; en, als het Hem behaagt op de ziel te schijnen, Zijnen heiligen naam te danken en te prijzen voor de barmhartigheid, die Hij in Christus ontdekt heeft aan den vuilsten aller vülen.

Wij hebben hier het antwoord op deze belangrijke vragen:— 'Is er geen balsem in Gilead? Is er geen heelmeeester aldaar?' — Gezegend zij de Heere! daar is zo wel de een als de ander. 'Waarom is dan de gezondheid der dochter mijns volks niet gerezen?' — Zij is alreeds vastgesteld in den gemoede Gods, en zij zal bevindelijker wijs geopenbaard worden op Zijn' eigen tijd en wijze. AMEN.